

« zurück blättern

URLOP subst. m. (f.), ab 1764; auch *urlab*, *urlaub*, *urlaup*, *urlob*; ‘gesetzlich garantierte Unterbrechung eines Arbeitsverhältnisses, des Wehrdienstes usw.’ – ‘ustawowo zagwarantowana przerwa w wykonywaniu pracy, służby wojskowej itd.’: 1790 Uwagi, MAY *Urlop – Dozwolenie*. *Zbyteczne zapożyczenie zam. polskiego wyrazu*. o 1793 Perz.Lek. 2 4, L *Żołnierze z reymentów idą na wieś za urlopami*. o (1816 (1822)) 1978 Malwina 87 *Ludomir, nie wiem za jakim urlopem, cichaczem odjechał od pułku*. o (1848) 1924 Morawski 58 *wracając z Paryża, zajechałem dla interesów do Wilna. Bawilem tylko dni pięć, bo mi urlop wychodził*. o †1853 Bukar., Sw *Prosiłem o U[rlaub] dał mi go książę*. o †1876 Fred.A., Sw *I na urlopie nie dam wam próżnować*. o †1894 Rol., Sw *Niecierpliwie oczekuje urlaupu, by opuścić to miejsce*. o 1951 Kalend.Rob. s.261, DOR *Urlopy okolicznościowe przewidziane są w układach zbiorowych pracy w razie zawarcia związku małżeńskiego, urodzenia dziecka, pogrzebu małżonka, dziecka, rodziców*. – TR, L, SWIL, SW, DOR. ◇ **Var:** *urlab* subst. f. – TR, Sw (m.u.); *urlaub* subst. m., [hapax] †1853 Bukar., Sw – nur Sw (m.u.); *urlaup* subst. m., [hapax] †1894 Rol., Sw – nur Sw (m.u.); *urlob* subst. m. – L, Sw (m.u.); *urlop* subst. m., 1793 Perz.Lek. 2 4, L – L, SWIL, SW, DOR. ◇ **Etym:** nhd. *Urlaub* subst. m., ‘Erlaubnis, ein Dienstverhältnis oder eine bestimmte Ordnung zu verlassen’, GRI. ◇ **Der:** *urlopnik* subst. m., ‘beurlaubter Soldat’, 1772–1783 Nar.Tac. 3 55, L, zuerst geb. L; *urlopować* v. imp./pf., ‘Urlaub haben’, 1786 Sł.Ob. 22, L *Za ordynansem do marszu komendanci korpusów ściągają urlopowanych*. Zuerst geb. L; *urlopnny* adj., [hapax] 1918 Mośc.Unici 107, DOR, zuerst geb. DOR; *urloplik* subst. m., [hapax] 1950 Nowa Kult. 13, DOR, zuerst geb. DOR; *urlopowy* adj., [hapax] 1951 Skrzyw.Przem.II 20, DOR, zuerst geb. DOR. ♦ Das Wort stammt ursprünglich aus dem Militärwortschatz, wohl demjenigen der fremden Regimenter im polnischen Dienst. Bereits 1848 (Morawski, s.o.) bezieht es sich auch auf Beamte; dem entspricht auch die Definition von Sw (1919). Die Umfangserweiterung auf andere Berufe erfolgt also später. Die Formen *urlaub* (†1853) und *urlaup* (†1894) sind nachträgliche Anpassungen an nhd. *Urlaub*.

« zurück blättern